

ONCOLOGIE
UROLOGIE

Hormoontherapie bij prostaatkanker

H39

HET VAN WEEL-BETHESDA ZIEKENHUIS

Hoofdlocatie:
Stationsweg 22
3247 BW Dirksland

vanweelbethesda.nl
mijn.vanweelbethesda.nl
0187 60 73 00

Bij u is onlangs prostaatkanker vastgesteld. De arts heeft er samen met u voor gekozen om de prostaatkanker te behandelen met hormoontherapie. Via deze weg willen wij u informeren over deze behandeling.

Wat is hormoontherapie?

Hormonen zijn stofjes die het lichaam zelf maakt. Een belangrijke groep hormonen zijn de geslachtshormonen. Prostaatkanker groeit onder invloed van het mannelijke geslachtshormoon testosteron. Dit wordt geproduceerd in de bijnieren en de zaadballen. Door deze hormoonproductie te blokkeren, wordt de groei van prostaatkankercellen geremd.

Wanneer wordt hormoontherapie gegeven?

Aanvullende behandeling bij radiotherapie (bestraling)

Bij uitgebreidere vormen van prostaatkanker worden bij uitwendige bestraling soms aanvullende injecties met hormoonpreparaten gegeven. Na afloop van de bestralingsperiode kan de hormoonbehandeling nog enkele jaren voortduren. Dit is een genezende behandeling, ook wel curatieve behandeling genoemd.

Behandeling van de uitzaaiingen van prostaatkanker

Prostaatkanker kan uitzaaien naar o.a. de lymfeklieren en de botten. Hormonale behandeling vormt de basis van iedere behandeling voor uitgezaaide prostaatkanker. Deze behandeling heeft effect op iedere prostaatkankercel op iedere plek in uw lichaam. Prostaatkankercellen worden geremd in hun groei waardoor u minder klachten heeft. De prostaatkankercellen worden onderdrukt, maar verdwijnen niet volledig. Dit betekent dus dat de prostaatkanker met uitzaaiingen niet te genezen is, maar wel tijdelijk in een soort “winterslaap” kan worden gehouden. Dit is een niet genezende behandeling, ook wel palliatieve behandeling genoemd.

Vormen van hormoontherapie

Er zijn verschillende manieren om de invloed van testosteron op de groei van prostaatkankercellen te verkleinen:

- Onderhuidse injectie met LHRH antagonist: de injectie zorgt direct voor een daling van de testosteronproductie. De injectie wordt eens per maand toegediend.
- Onderhuidse injectie met LHRH agonist: De injectie zorgt eerst voor een tijdelijke stijging van het testosteron om vervolgens de testosteronproductie te remmen. Om deze tijdelijke stijging te voorkomen wordt 2 weken voor de injectie gestart met een anti-androgeen tablet. Deze tablet is alleen bij de eerste injectie nodig. Deze LHRH agonist injecties worden afhankelijk van de gekozen dosering eens per 1, 3 of 6 maanden toegediend.
- Anti-androgeen tablet zorgt ervoor dat het testosteron de prostaatkankercellen niet kan bereiken. De tabletten moeten elke dag op een vast tijdstip worden ingenomen.

De injecties worden, afhankelijk van welk middel uw arts heeft voorgeschreven, elke maand of elke drie of zes maanden toegediend door een verpleegkundige van de thuiszorg/thuiservice. De injectie is een vloeistof of een staafje welke 1 tot 6 maanden lang de medicatie afgeeft. Na het toedienen kan de plaats waar de injectie is gegeven wat gevoelig zijn.

Uw arts zal met u bespreken welke behandeling voor u het meest geschikt is.

Bijwerkingen van hormoontherapie

De bijwerkingen van de hormoonbehandeling zijn divers en afhankelijk van het type medicijn dat wordt gebruikt

Mogelijke bijwerkingen zijn:

- Opvliegers
- Pijnlijke zwelling van de borsten
- Problemen met geheugen en/of stemmingswisselingen
- Minder zin om te vrijen en erectiestoornissen
- Botontkalking (osteoporose)
- Spierzwakte en gewichtstoename
- Minder lichaamsbeharing
- Vermoeidheid

Het is belangrijk dat u de arts, of de (oncologie)verpleegkundige vertelt van welke bijwerkingen u last heeft. Zij kunnen u dan ondersteunen en adviezen geven om de bijwerkingen te verminderen.

Leefadviezen bij het gebruik van hormoontherapie

Onderstaande leefadviezen zijn bedoeld ter ondersteuning bij de hormonale therapie en het omgaan met de mogelijke bijwerkingen.

1. Opvliegers

Een opvlieger is een plotseling en zeer hevig gevoel van warmte en hitte. Opvliegers kunnen een paar minuten tot een half uur duren. Het warmte gevoel begint gewoonlijk in uw gezicht (blozen), nek en hals.

Advies:

- Draag verschillende lagen kleding, zodat u wat uit kunt doen tijdens een opvlieger
- Leg een koud washandje in uw nek
- Drink een glas koud water zodra de opvlieger begint
- Mijd veel cafeïne, alcohol, gekruid eten en stress
- Beweeg regelmatig

2. Pijnlijke zwelling van de borsten

Opzwellling, pijn en gevoeligheid van uw borsten is een veel voorkomende bijwerking van de hormoontherapie.

Advies:

- Draag zachte (onder)kleding of evt. een strak hemd en bespreek het met uw arts

3. Problemen met geheugen en/of stemmingswisselingen

Sommige mannen hebben het gevoel dat hun geheugen slechter wordt of dat ze mentaal minder “scherp” zijn of dat de behandeling invloed heeft op hun stemming. U kan last krijgen van gevoel van lusteloosheid, somberheid of negatieve gevoelens over u zelf. Het is belangrijk dat u dit aan geeft bij uw arts of (oncologie)verpleegkundige

Advies:

- Houd een agenda bij en maak er gewoonte van om daar regelmatig in te kijken
- Gebruik een notitieblokje en schrijf alles op (boodschappen etc.)

4. Minder zin in vrijen en erectiestoornissen

Door de verandering van de hormonen in uw lichaam, maar ook door het ziek zijn, kan het zijn dat u minder zin hebt in vrijen, of dat er erectieproblemen ontstaan. Het betekent niet dat seksualiteit voorbij is, maar dat het anders gaat worden.

Seksuele veranderingen kunnen zo ingrijpend zijn dat u niet zonder advies en steun van anderen kunt. Afhankelijk van de aard en de ernst van het probleem kunt u hulp vragen aan uw arts, (oncologie)verpleegkundige of bij lotgenoten.

Advies:

- Praat er over met uw partner (een open en eerlijke communicatie is erg belangrijk)
- Vraag tijdig hulp, ook al moet u misschien over een drempel heen om dit probleem bespreekbaar te maken.

5. Botontkalking (Osteoporose)

Door de hormonale behandeling kunnen de botten brozer worden. Hierdoor kan een verhoogd risico op botbreuken ontstaan. Door aanpassing van uw leefstijl kunt u hier zelf invloed op uitoefenen. In sommige gevallen wordt met u besproken om te starten met botversterkende medicatie. Meer informatie vindt u [hier](#).

Advies:

- Stop met roken
- Zorg voor voldoende lichaamsbeweging
- Eet gezond (voldoende melkproducten)
- Ga naar buiten (door zonlicht wordt vitamine D aangemaakt)

6. Spierzwakte en gewichtstoename

Hormoontherapie kan de spiermassa verminderen en het percentage lichaamsvet verhogen, waardoor het lichaamsgewicht toeneemt.

Advies:

- Regelmatig bewegen helpt u om uw spiermassa te behouden en uw gewicht stabiel te houden, daarnaast helpt het om u gewicht stabiel te houden.

7. Minder lichaamsbeharing

Testosteron reguleert de vorming van haar. Wanneer het testosteroongehalte daalt, kan een gedeelte van uw borst- en schaamhaar uitvallen.

8. Vermoeidheid

Een overweldigend aanhoudend gevoel van uitputting en een verminderd vermogen tot lichamelijke en/of geestelijke inspanning kunnen ontstaan door de ziekte en door de behandeling van de prostaatkanker. U kunt moeite hebben om de gebruikelijke activiteiten te verrichten en lichamelijke klachten kunnen verergeren..

Advies:

- Zoek evenwicht tussen rust en inspanning
- Let op uw energie, bewaar deze voor de meest belangrijke activiteit en datgene wat u graag doet
- Verspreid belangrijke activiteiten over de dag of week
- Rust uit voordat u moe wordt
- Vraag anderen om hulp
- Eet gezond en gevarieerd
- Beweeg regelmatig, maak elke dag een korte wandeling

Belangrijke adressen en telefoonnummers

KWF kankerbestrijding

Patiënten en hun naasten met vragen, maar ook met zorgen of twijfels, kunnen op verschillende manieren met de voorlichters in contact komen:

U kunt bellen met de gratis KWF Kanker Infolijn: 0800-0226622 (ma-vrij: 12.00-17.00 uur)

Contact met lotgenoten

Het uitwisselen van ervaringen en het delen van gevoelens met iemand in een vergelijkbare situatie kan helpen de moeilijke periode door te komen. Lotgenoten hebben vaak aan een half woord genoeg om elkaar te begrijpen. Daarnaast kan het krijgen van praktische informatie belangrijke steun geven. Contact met lotgenoten kan op verschillende manieren plaats vinden, namelijk in de vrienden- of kennissenkring, via internet, of op een forum. Voor meer informatie:

www.kankerpatient.nl, www.kanker.nl.

Prostaatkanker stichting

De stichting is opgericht voor prostaatkanker patiënten en hun partners. De stichting biedt lotgenotencontact en geeft informatie. Wie behoefte heeft aan een gesprek met een lotgenoot of verdere informatie wenst, kan contact opnemen:

W www.prostaatkankerstichting.nl

E lotgenoten: lotgenoot@prostaatkankerstichting.nl

T (088)0029730 of 0800-9992222

Stichting OOK

Centrum voor psychosociale begeleiding voor mensen met kanker en hun naasten.

T (010)2923610

W www.stichting-ook.nl

De Boei

Ontmoetingscentrum voor mensen met kanker en hun naasten, georganiseerd door de Stichting inloophuis Rotterdam.

T (010)2152855

W www.inloophuisdeboei.nl

Er is ook een vestiging op Goeree-Overflakkee.

Oncologienetwerk Goeree-Overflakkee

<https://onconetwerk.wixsite.com/goeree-overflakkee>

Meer informatie

Heeft u vragen of wilt u meer informatie? Kijk dan in uw persoonlijk PatiëntenPortaal, op onze website of vraag het aan uw zorgverlener via de BeterDichtbij app of telefonisch.

PatiëntenPortaal

Op ons PatiëntenPortaal mijn.vanweelbethesda.nl kunt u terecht voor veilige toegang tot uw medisch dossier, persoonlijke gegevens, het maken en inzien van afspraken en voorlichting over uw aandoening en/of behandeling. Het portaal is toegankelijk met behulp van uw DigiD.

BeterDichtbij app

Met de gratis BeterDichtbij app heeft u eenvoudig en veilig contact met uw eigen arts of andere zorgverlener. Wanneer uw e-mailadres en uw mobiele telefoonnummer correct geregistreerd zijn in ons systeem, ontvangt u na het maken van uw eerste afspraak een uitnodiging voor deze app.

Hulp nodig bij het PatiëntenPortaal of BeterDichtbij?

Neem contact op met de Digihulp van CuraMare via digihulp@curamare.nl of 0187 89 10 10 (tijdens kantooruren).

Vergoeding van uw zorgkosten

Niet alle zorg in het ziekenhuis wordt vergoed door uw zorgverzekeraar. U betaalt ook altijd de hoogte van uw eigen risico. Vraag vooraf bij uw zorgverzekeraar of uw behandeling in ons ziekenhuis vergoed wordt.

Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis is
onderdeel van:

CURAMARE

Ouderenzorg - Thuiszorg - Ziekenhuiszorg